

عکس: شانا

یک سوم گاز کشور در نفت مناطق مرکزی تولید می‌شود

مدیرعامل شرکت نفت مناطق مرکزی ایران: یکی از اهداف ما، افزایش ظرفیت تولید گاز به میزان ۱۰۰ میلیون مترمکعب در روز است، هرچند که در کوتاه‌مدت نیز برنامه افزایش تولید به میزان ۱۰ میلیون مترمکعب گاز در دستور کار قرار دارد

گفت‌وگو

مجید میرزاحیدری

خبرنگار

(DRA) و زداپنده هیدروژن سولفور نیز اشاره کرد. کاهش فشار ورودی ایستگاه تقویت فشار گاز نار از دیگر اقدامات مهمی بود که با استفاده از توان فنی شرکت‌های داخلی به‌ثمر رسید.

در راستای اجرای طرح احیای چاه‌های بسته / کم‌بازده با استفاده از شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی و شرکت‌های فناوری و براساس مطالعه و بررسی و مشارکت کارشناسان ادارات ذیربط در ستاد و شرکت‌های تابعه (شرکت بهره‌برداری نفت و گاز بالغ بر ۸۵ میدان گازی و نفتی طی سال‌های گذشته و جاری، بررسی و غربالگری حدود ۱۰۰ حلقه چاه بسته و کم‌بازده نفتی و گازی (عمدتاً چاه‌های گازی) و در قالب ۲۰ چالش سطح‌الارضی و تحت‌الارضی عمده و با ۵۳ عنوان موضوع فناوری کلی تعریف شد. البته تعداد چاه‌ها، چالش‌ها و عناوین ثابت نبوده و با توجه به شرایط زمانی و امکانات موجود تغییر می‌کند. با هدف بررسی وضعیت تولید و طرح‌های توسعه‌ای و اقدامات مهم این شرکت گفت‌وگویی با مهدی حیدری، مدیرعامل شرکت نفت مناطق مرکزی ایران صورت‌گرفته که از نظر می‌گذرد:

● گفته می‌شود که رویکرد شرکت نفت مناطق مرکزی ایران در برخی بخش‌ها دچار تغییراتی شده، این تغییراتی کدام‌ها هستند؟

برای این شرکت نقش‌های چهارگانه‌ای در زمینه تولید نفت، گاز، ذخیره‌سازی گاز طبیعی و استخراج آب از چاه‌های ژرف و عمیق تعریف شده است. در حال حاضر تولید نفت، گاز، ذخیره‌سازی گاز طبیعی و حفاری چاه‌های ژرف برای تأمین آب استان‌های کم‌برخوردار از منابع آب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده زیرا شرکت نفت مناطق مرکزی ایران با توجه به کارکرد جدید خود و پشتیبانی‌های صورت گرفته برای انجام طرح‌های پیش‌رو، همه تلاش خود را برای رسیدن به این برنامه‌ها هدفگذاری کرده است. در راستای افزایش تولید از پروژه‌های طرح ضربتی، سه میدان کلیدی و مهم وجود دارد که تمام مجموعه وزارت نفت همه همت خود را بر توسعه این سه میدان گذاشته است.

دو میدان از این سه میدان در مجموعه زاگرس جنوبی مستقر بوده که امید داریم با همکاری مناطق عملیاتی این دو میدان در فاز اجرایی با تولید خوبی در راستای جبران بخشی از ناترازی گاز مواجه شوند و با توجه به برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، در زمستان پیش‌رو، شاهد افزایش و ارتقای عملکرد شرکت در تأمین گاز باشیم. در این

راستا، یکی از اهداف ما، افزایش ظرفیت تولید گاز به میزان ۱۰۰ میلیون مترمکعب در روز تا سال ۱۴۰۵ است. هرچند که در کوتاه‌مدت نیز این شرکت برنامه افزایش تولید به میزان ۱۰ میلیون مترمکعب گاز را دارد. بنابراین باید خود را برای تحول عظیم و اجرای پروژه‌ها در راستای رسیدن به برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت آماده کنیم. انتظار داریم در سال آینده نیز شرکت‌های بهره‌بردار تابعه هم در بخش پروژه‌ها و هم در تولید حداکثری، مجموعه نفت مناطق مرکزی ایران را برای تحقق برنامه‌ها یاری رسانند. در حال حاضر توان تولید شرکت نفت مناطق مرکزی ایران نزدیک به ۲۴۰ میلیون مترمکعب در روز است.

● یکی از اولویت‌های وزارت نفت حمایت تولیدکنندگان بار اول قطعات است، در این راستا نفت مناطق مرکزی چه اقداماتی داشته است؟

ساخت بار اول قطعات و تجهیزات موردنیاز، از اولویت برنامه‌های نفت مناطق مرکزی ایران هم‌هست. شرکت نفت مناطق مرکزی ایران حمایت‌های جدی از سازندگان، تولیدکنندگان و مراکز دانش‌بنیان دارد که ساخت بار اول قطعات و تجهیزات موردنیاز، اولویت نخست برنامه‌های این شرکت هم‌هست. این شرکت طی سال‌های گذشته تعامل، همکاری و همیاری‌های مستمر و دوسویه‌ای با سازندگان، صنعتگران و مراکز دانش‌بنیان داشته و تاکنون موفق شده بخش قابل‌توجهی از قطعات و تجهیزات کاربردی در صنعت نفت را بومی‌سازی کند.

این روند در سال جاری نیز با شتاب بیشتری دنبال می‌شود. با رایزنی‌های انجام شده با مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان و سازندگان داخلی، زمینه‌های همکاری‌های بیشتر پروژه در زمینه ساخت بار اول قطعات و تجهیزات با تعامل و هم‌افزایی‌های بیشتر در حال تحقق است.

بدون شک، این شرکت در راستای تحقق شعار سال تلاش خواهد کرد تا با استفاده حداکثری از ظرفیت‌های شرکت‌های داخلی اعم از ساخت تجهیزات و قطعات موردنیاز در همکاری مستمر با سازندگان و مراکز علمی- پژوهشی و همچنین شرکت‌های دانش‌بنیان در زمینه تولید نفت و گاز شاهد افزایش تولید مواد هیدروکربوری باشیم.

فراموش نکنیم که شرکت نفت مناطق مرکزی ایران سهم عمده‌ای در تولید نفت

یکی از برنامه‌های شرکت نفت مناطق مرکزی ایران، تولید زود هنگام روزانه ۱۰ میلیون مترمکعب با اعتبارات داخلی برای تأمین ناترازی گاز در زمستان ۱۴۰۲ از چهار میدان دی، آغار، توس و ۱۰ میلیون مترمکعب از میدان خارتنگ نیز برای سال آینده (۱۴۰۳) است

دو هزار بشکه نفتی خشت به‌همراه دو طرح آبی‌سی ذکر شده بالای ۲۰۰ هزار بشکه به تولید نفت شرکت می‌افزاید. ناگفته نماند که یکی دیگر از برنامه‌های این شرکت بسته‌های گازی بوده که بناست در طول ۵ سال آینده توسعه یابد. ۱۵ بسته گازی شامل میدان توس در استان خراسان بایا قیصر در استان ایلام و بیستون در استان کرمانشاه سرخون، دی، آغار، ارم، یازن، خارتنگ، گردان و شانول در استان فارس و یک میدان در استان بوشهر در منطقه نایبند عسلویه با نام میدان مدار می‌شود که مجموع سرمایه‌گذاری ۱۵ بسته تولید گاز ۳۰۶ میلیارد دلار بوده که این مقدار از طریق قراردادهای ای‌پی‌سی اف و با سرمایه‌گذار داخلی و خارجی تأمین می‌شود.

در این راستا، به‌دلیل شرایط خاص ناترازی گاز، تولید از سه میدان دی، آغار و توس با اعتبارات داخلی شرکت به‌صورت زود هنگام انجام خواهد شد و در نظر داریم برای زمستان ۱۴۰۲ تا روزانه ۱۰ میلیون مترمکعب از میدان دی، آغار، توس و برای سال ۱۴۰۳ نیز از میدان خارتنگ ۱۰ میلیون مترمکعب در روز تولید اضطراری داشته باشیم. یکی دیگر از برنامه‌ها تولید گاز از میدان مدار بوده که با توسعه این میدان بیش از ۱۵ میلیون مترمکعب گاز تولید خواهد کرد. این میدان از نظر شرایط مخزنی روزانه می‌تواند بیش از ۴۵ هزار بشکه معیانات گازی تولید کند که برای سرمایه‌گذاری فوق‌العاده جذاب است، اما تنها چالش توسعه این میدان بحث محیط زیستی است. ما معتقدیم نباید به محیط پیرامون بی‌تفاوت باشیم و تولید بدون توجه به محیط زیست پایدار نیست.

● برنامه شرکت نفت مناطق مرکزی ایران برای طرح‌های مینی‌ان‌جی‌ال چیست؟

طرح‌های مینی‌ان‌جی‌ال از جمله طرح‌های جذاب برای سرمایه‌گذاری بوده که با ۱۲ تا ۲۵ میلیون دلار می‌توان برای بسته مینی‌ان‌جی‌ال سرمایه‌گذاری کرد و بازگشت سرمایه بسیار زود هنگامی دارد و با اجرای ۵ بسته به این شکل می‌توان با حداکثر ۳ میلیون مترمکعب جمع‌آوری گاز در روز، مشعل‌سوزی را به صفر رساند. شرکت هواپار با افتخار نخستین شرکت ایرانی بود که این پروژه را اجرا کرد تا حداقل ۲۰ میلیون فوت‌مکعب گاز در روز را جمع‌آوری و ذخیره کند.

● شرکت نفت مناطق مرکزی ایران در زمینه سرمایه‌گذاری چه برنامه‌هایی دارد؟

این شرکت در زمینه راهبری قراردادهای سرمایه‌گذاری EPCF (طراحی، مهندسی، ساخت، تأمین کالا و اجرا به همراه تأمین مالی) و قراردادهای IPC (قرارداد نفتی) گام‌های بلندی را برداشته و به جرأت می‌توان گفت یکی از شرکت‌های پیشرو در سطح ملی نفت ایران می‌باشد که با جدیت این قراردادهای را تا نهایی کردن به پیش می‌برد. قراردادهای EPCF از نوع قراردادهای پرداخت معوق هستند. در این قراردادهای سرمایه‌گذار ضمن تأمین صد درصد سرمایه موردنیاز پروژه پس از اجرا، اتمام و تحویل پروژه به کارفرما، هزینه سرمایه‌گذاری شده به همراه هزینه تأمین منابع مالی را تحت عنوان بازپرداخت از شرکت ملی نفت ایران

● تکلیف بسته‌های پیشران تولید گاز در شرکت نفت مناطق مرکزی به کجا رسید؟

یکی از مهم‌ترین بسته‌ها، ۱۵ بسته گازی است که ۴ میلیارد دلار سرمایه می‌طلبد و در ۵ سال آینده در بازه‌های زمانی مختلف روزانه بیش از ۱۲۰ میلیون مترمکعب به تولید گاز کشور اضافه می‌کند.

این مقدار تولید به اندازه ۵ فاز پارس جنوبی به تولید شرکت نفت مناطق مرکزی می‌افزاید که رقم بسیار قابل‌توجهی است. از سویی اسفناک است زیرا روزانه ۱۲۰ میلیون مترمکعب گاز فقط در استان تهران مصرف می‌شود که خود

داناتان با ۱۱ هزار بشکه افزایش تولید و تکمیل میدان نفتی خشت به‌همراه دو طرح آبی‌سی ذکر شده بالای ۲۰۰ هزار بشکه به تولید نفت شرکت می‌افزاید. ناگفته نماند که یکی دیگر از برنامه‌های این شرکت بسته‌های گازی بوده که بناست در طول ۵ سال آینده توسعه یابد. ۱۵ بسته گازی شامل میدان توس در استان خراسان بایا قیصر در استان ایلام و بیستون در استان کرمانشاه سرخون، دی، آغار، ارم، یازن، خارتنگ، گردان و شانول در استان فارس و یک میدان در استان بوشهر در منطقه نایبند عسلویه با نام میدان مدار می‌شود که مجموع سرمایه‌گذاری ۱۵ بسته تولید گاز ۳۰۶ میلیارد دلار بوده که این مقدار از طریق قراردادهای ای‌پی‌سی اف و با سرمایه‌گذار داخلی و خارجی تأمین می‌شود.

در این راستا، به‌دلیل شرایط خاص ناترازی گاز، تولید از سه میدان دی، آغار و توس با اعتبارات داخلی شرکت به‌صورت زود هنگام انجام خواهد شد و در نظر داریم برای زمستان ۱۴۰۲ تا روزانه ۱۰ میلیون مترمکعب از میدان دی، آغار، توس و برای سال ۱۴۰۳ نیز از میدان خارتنگ ۱۰ میلیون مترمکعب در روز تولید اضطراری داشته باشیم. یکی دیگر از برنامه‌ها تولید گاز از میدان مدار بوده که با توسعه این میدان بیش از ۱۵ میلیون مترمکعب گاز تولید خواهد کرد. این میدان از نظر شرایط مخزنی روزانه می‌تواند بیش از ۴۵ هزار بشکه معیانات گازی تولید کند که برای سرمایه‌گذاری فوق‌العاده جذاب است، اما تنها چالش توسعه این میدان بحث محیط زیستی است. ما معتقدیم نباید به محیط پیرامون بی‌تفاوت باشیم و تولید بدون توجه به محیط زیست پایدار نیست.

● برنامه شرکت نفت مناطق مرکزی ایران برای طرح‌های مینی‌ان‌جی‌ال چیست؟

طرح‌های مینی‌ان‌جی‌ال از جمله طرح‌های جذاب برای سرمایه‌گذاری بوده که با ۱۲ تا ۲۵ میلیون دلار می‌توان برای بسته مینی‌ان‌جی‌ال سرمایه‌گذاری کرد و بازگشت سرمایه بسیار زود هنگامی دارد و با اجرای ۵ بسته به این شکل می‌توان با حداکثر ۳ میلیون مترمکعب جمع‌آوری گاز در روز، مشعل‌سوزی را به صفر رساند. شرکت هواپار با افتخار نخستین شرکت ایرانی بود که این پروژه را اجرا کرد تا حداقل ۲۰ میلیون فوت‌مکعب گاز در روز را جمع‌آوری و ذخیره کند.

● شرکت نفت مناطق مرکزی ایران در زمینه سرمایه‌گذاری چه برنامه‌هایی دارد؟

این شرکت در زمینه راهبری قراردادهای سرمایه‌گذاری EPCF (طراحی، مهندسی، ساخت، تأمین کالا و اجرا به همراه تأمین مالی) و قراردادهای IPC (قرارداد نفتی) گام‌های بلندی را برداشته و به جرأت می‌توان گفت یکی از شرکت‌های پیشرو در سطح ملی نفت ایران می‌باشد که با جدیت این قراردادهای را تا نهایی کردن به پیش می‌برد. قراردادهای EPCF از نوع قراردادهای پرداخت معوق هستند. در این قراردادهای سرمایه‌گذار ضمن تأمین صد درصد سرمایه موردنیاز پروژه پس از اجرا، اتمام و تحویل پروژه به کارفرما، هزینه سرمایه‌گذاری شده به همراه هزینه تأمین منابع مالی را تحت عنوان بازپرداخت از شرکت ملی نفت ایران

● شرکت نفت مناطق مرکزی ایران در زمینه سرمایه‌گذاری چه برنامه‌هایی دارد؟

این شرکت در زمینه راهبری قراردادهای سرمایه‌گذاری EPCF (طراحی، مهندسی، ساخت، تأمین کالا و اجرا به همراه تأمین مالی) و قراردادهای IPC (قرارداد نفتی) گام‌های بلندی را برداشته و به جرأت می‌توان گفت یکی از شرکت‌های پیشرو در سطح ملی نفت ایران می‌باشد که با جدیت این قراردادهای را تا نهایی کردن به پیش می‌برد. قراردادهای EPCF از نوع قراردادهای پرداخت معوق هستند. در این قراردادهای سرمایه‌گذار ضمن تأمین صد درصد سرمایه موردنیاز پروژه پس از اجرا، اتمام و تحویل پروژه به کارفرما، هزینه سرمایه‌گذاری شده به همراه هزینه تأمین منابع مالی را تحت عنوان بازپرداخت از شرکت ملی نفت ایران

● تکلیف بسته‌های پیشران تولید گاز در شرکت نفت مناطق مرکزی به کجا رسید؟

یکی از مهم‌ترین بسته‌ها، ۱۵ بسته گازی است که ۴ میلیارد دلار سرمایه می‌طلبد و در ۵ سال آینده در بازه‌های زمانی مختلف روزانه بیش از ۱۲۰ میلیون مترمکعب به تولید گاز کشور اضافه می‌کند.

این مقدار تولید به اندازه ۵ فاز پارس جنوبی به تولید شرکت نفت مناطق مرکزی می‌افزاید که رقم بسیار قابل‌توجهی است. از سویی اسفناک است زیرا روزانه ۱۲۰ میلیون مترمکعب گاز فقط در استان تهران مصرف می‌شود که خود

دریافت می‌کند. این مهم را یادآور می‌شوم که شرکت نفت مناطق مرکزی ایران به عنوان یکی از شرکت‌های پیشرو در سطح ملی نفت ایران است که در حال حاضر ۶ قرارداد EPCF را در دست اقدام و اجرا دارد. در تشریح بیشتر این قراردادهای باید یادآور شوم که نخستین قرارداد EPCF ای که در نفت مناطق مرکزی ایران امضا شد قرارداد احداث ایستگاه تقویت فشار گاز شانول-هما-ورای و مرکز تفکیک تابناک بود. قراردادهای احداث ایستگاه تقویت فشار گاز دهلران و قرارداد خط لوله و پست برق دهلران هر دو با هدف جمع‌آوری گازهای دهلران و تأمین خوراک NGL ۱۰۰ و در نهایت قرارداد بازاریابی ایستگاه تقویت فشار گاز نار که به تازگی امضا و اجرایی شد همه جز این دسته از قراردادهاستند.

در خصوص طرح بازاریابی ایستگاه تقویت فشار گاز نار، پیش‌تر قرار بر این بود که شرکت خارجی این مهم را به سرانجام برساند که به‌دلیل تحریم‌ها از انجام آن سر باز زد و البته فرصتی شد تا با شرکت‌های توانمند داخلی وارد مذاکره شویم و در نهایت قرارداد پیش گفته با یک شرکت داخلی به امضا رسید و وارد فاز عملیاتی شده است. در حال حاضر مدیریت سرمایه‌گذاری با همکاری سایر مدیریت‌های نفت مناطق مرکزی ایران، احداث ایستگاه تقویت فشار گاز کنگان که جزو قراردادهایی بود که پیش‌تر توضیح دادم را در دستور کار خود قرار داده و به جد پیگیری اجرایی شدن آن است. از آنجایی که میدان کنگان یکی از میادین گازی مهم کشور بوده که بسیاری از شرکت‌های بین‌المللی آمادگی خود را جهت مشارکت در آن اعلام کردند ولی شرکت نفت مناطق مرکزی ایران درصدد است در راستای حمایت از سازندگان و شرکت‌های توانمند داخلی این مهم را با صرفه اقتصادی کمتر و با هزینه‌ای به مراتب کمتر از شرکت‌های خارجی به شرکت‌های داخلی واگذار کند که در صورت راه‌اندازی ایستگاه تقویت فشار کنگان یک پروژه عظیم و یک ایستگاه تقویت فشار کاملاً ایرانی خواهد بود.

همچنین درخصوص جمع‌آوری گازهای ایستگاه تقویت فشار چشمه خوش و پایدار غرب که این قرارداد نیز جزو همان دسته قراردادهای EPCF تلقی می‌شود در مرحله ابلاغ شروع به کار قرارداد و بزودی رسماً وارد فاز عملیاتی می‌شود.

تمامی امور مربوط به سرمایه‌گذاری پروژه‌های عنوان شده توسط مدیریت سرمایه‌گذاری شرکت نفت مناطق مرکزی ایران با تمام قوا پیگیری و راهبری می‌شود. درخصوص قراردادهای IPC شرکت نفت مناطق مرکزی ایران در حال حاضر دو قرارداد توسعه میادین مشترک آبان/ پایدار غرب و چشمه خوش/ دالهری/ پایدار شرق را در دست اجرا دارد.

● این شرکت در زمینه حفاری چاه‌های ژرف برای تولید آب هم ورود کرده؟

حفاری چاه‌های ژرف برای تولید آب یک مسئولیت جدی برای این شرکت بوده که براساس مذاکرات با شرکت ملی نفت ایران و وزارت نفت، کار سرمایه‌گذاری مالی این طرح طبق دستور دولت انجام می‌شود و حفاری ۱۰ حلقه چاه ژرف در سیستان و بلوچستان وظیفه‌ای است تا بخشی از مشکلات مردم منطقه را برطرف کنیم.

برنامه‌های شرکت نفت مناطق مرکزی ایران در زمینه ذخیره‌سازی

به کجا رسید؟

پرش

در این شرکت در دو جبهه ذخیره‌سازی گاز انجام می‌شود. شرکت نفت مناطق مرکزی به‌عنوان تنها شرکت مجموعه شرکت ملی نفت ایران در زمینه ذخیره‌سازی سابقه برجسته‌ای دارد و دو تجربه در سراج و شوربچه ثابت کرده که این شرکت مرد میدان است و در میدان‌های جدید نیز ظرفیت فعالیت برای ذخیره‌سازی دارد. در زمستان گذشته توانستیم با شوربچه و سراج نزدیک به یک فاز پارس جنوبی بیش از ۲۶ میلیون مترمکعب در روز تولید گاز داشته باشیم. در واقع در کنار کلانشهر تهران میدان شوربچه برای استان‌های شمالی کشور و در شرق سراج برای استان‌های شمال شرق به تأمین گاز کشور کمک کردند. باید توجه داشت که میدان‌های مختار، بانکول و قزل‌تپه مناسب ذخیره‌سازی گاز بوده که در این موارد در حال بررسی، برآورد و تخصیص اعتبار هستیم و برای فاز دوم سراج و شوربچه برنامه‌های توسعه‌ای داریم. واقعیت این است که میدان‌های مناسب ذخیره‌سازی دو نوع بوده که برخی میدان‌ها هیدروکربوری هستند و پس از تخلیه مخزن می‌توان برای ذخیره‌سازی استفاده کرد اما برخی نیز گنبد‌های نمکی هستند که کار ذخیره‌سازی در آنها انجام می‌شود.

